

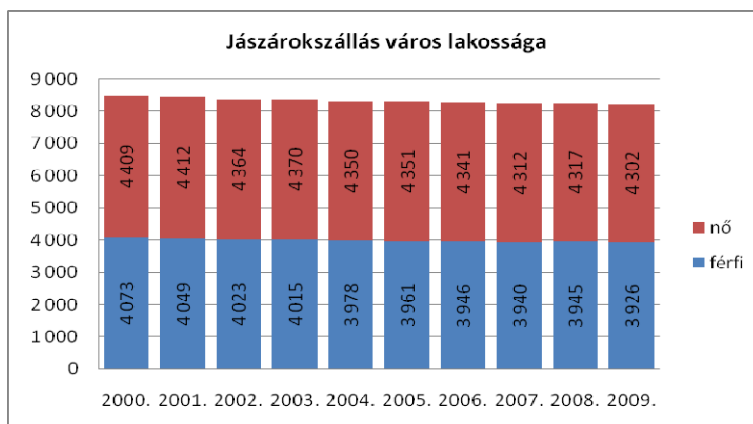
Társadalmi – gazdasági hatásvizsgálat

a) A népesség változása

Jászárokszállás város népességének változását mutatja az ábra KSH adatok alapján 2000 és 2009 között. A lakosság a vizsgált 10 év során folyamatosan, összességében ~3%-kal csökkent.

A város jelentős mértékű gazdasági potenciálja ellenére is további enyhe népesség-csökkenés prognosztizálható. Ennek okai elsősorban a tanulás és munkavállalás miatt az egyre idősebb korra kitolódó, illetve alacsony számú gyermekvállalásban keresendő;

továbbá a magasabb kereseti lehetőségek reményében történő elvándorlás is közre játszhat a csökkenő lakosságszámhoz.

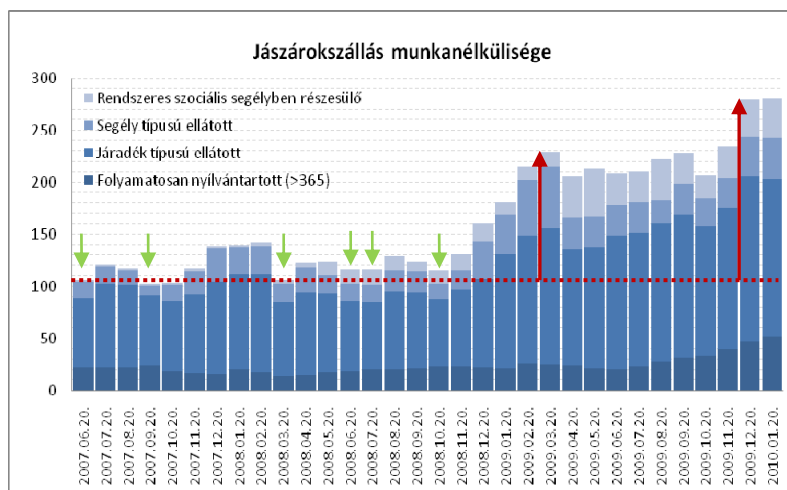

A GKI 2021-re jelentős népesség csökkenést prognosztizált Jászárokszállás esetében, a 2009. évi KSH adatok szerinti 8228 fős lakosság a 2004-ben készült előrejelzések szerint 7715 főre esik majd vissza (12 év alatt 513 fős csökkenés), amely a jelenlegi trendeket figyelembe véve (az elmúlt 10 évben átlagosan 28 fővel csökkent a népesség) nem valószínű, hogy bekövetkezik.

Az elmúlt 10 év során nem következett be lényegi változás a városban élők nemi arányait tekintve, a férfiak aránya 48%, a nőké 52%. A jelenlegi trendeket figyelembe véve továbbra is a férfiak összlakossághoz viszonyított alacsonyabb aránya prognosztizálható, amely azonban nem csökken jelentős mértékben (ugyan a nők várható élettartama nagyobb, de több fiúgyermek születik, mint lány; így a kettő aránya közel kiegyenlíti egymást).

b) Foglalkoztatottság, megélhetés

Jász-Nagykun-Szolnok Megye népességváltozásához viszonyítva a város „jó” helyzetben van, hiszen a lakosságcsökkenés nem olyan jelentős, melyet a település munkahelyteremtő beruházásainak köszönhet. A népességmegtartáshoz megfelelő lakókönyezet, munkahelyteremtés biztosítása szükséges az önkormányzat részéről, ugyanakkor a munkavállaláshoz nélkülözhetetlen képzések időbeli felismerése és a gyakorlati oktatásának megszervezése is feladatként jelentkezik, hiszen a „jelenlét” és munkaképes kor, illetve fizikai állapot önmagában még nem elegendő.

A melléklet ábra a városban élő regisztrált munkanélküliek számát és összetételét mutatja a foglalkoztatási Szolgálat adatai alapján.

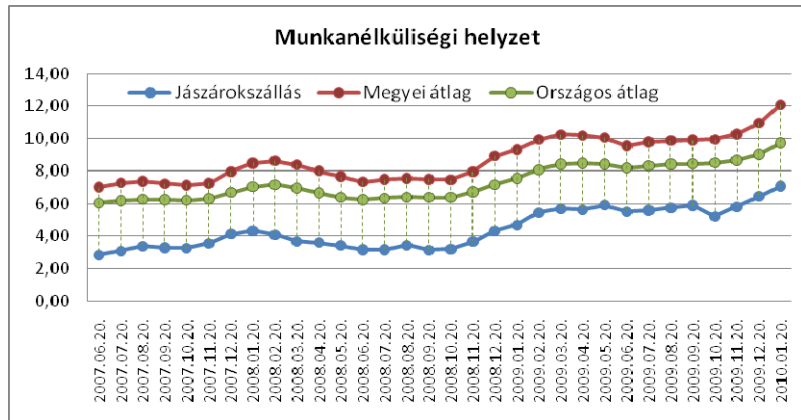
Látható, hogy a regisztrált munkanélküliek száma igen jelentősen megnőtt a vizsgált időszakban, 2009-től különösen nagy ugrás következett be (A 2010. januári munkanélküliek száma két és félszerese a 2007. júniusi állománynak). Az utóbbi időszakban a szezonális is egyre kevésbé mutatkozik meg.

A regisztrált munkanélküliek körében a járadék típusú ellátottak száma a legjelentősebb (37-52% között mozog), míg a rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a legalacsonyabb (0,64-14,98% között mozog). A település regisztrált munkanélküliségre negatívan hat a gazdasági válság, illetve, hogy a városban nő a munkaképes korú lakosság száma (a 2006. évi 5094 fővel szemben 2009-ben már 5202 fő volt).

A vizsgált időszakban folyamatosan növekvő munkanélküliség ellenére a város térségi, illetve országos viszonylatban is relatíve jó helyzetben van, ezt az alábbi ábra igazolja:

Az ábra Jászárokszállás város, Jász-Nagykun-Szolnok Megye, illetve az ország átlagos relatív munkanélküliségének változásait mutatja 2007. június és 2010. január között havi bontásban.

A vizsgált időszakban települési, megyei és országos szinten is 2007 júniusában volt a legalacsonyabb a relatív munkanélküliség (J: 2,82%; M: 7,01%; O: 6,05%), míg a maximumot 2010 januárjára érte el (J: 7,07%; M: 12,08%; O: 9,72%).

Az ábráról leolvashatók a makrogazdasági változások jelei, a városi, megyei és országos munkanélküliségi ráták együtt mozognak. A város munkanélküliségi rátája átlagosan 2,9%-kal alacsonyabb az országos átlagnál, illetve 4,4%-kal alacsonyabb a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei átlagnál.

Az adathalmazból fontos észrevenni, hogy a lakosság enyhe mértékű csökkenése ellenére a munkaképes korú lakosság száma növekedést mutat (2005-ben 5091 fő, 2009-ben 5202 fő → 2,2%-os növekedés), a gyermekkorúak és nyugdíjasok száma csökken (2005-ben 3221 fő, 2009-ben 3060 fő). A lakosság összetételének vizsgálata és a szükséges intézkedések megtétele (az igényeknek megfelelő számú bölcsődei, óvodai, iskolai, nyugdíjas napközi hely stb. biztosítása) a település fejlődése szempontjából lényeges kérdés.

c) A lakosság életviteléhez szükséges intézményi infrastruktúra

A város lakossága ügyeinek jelentős részét a településen belül el tudja látni, az alábbiakban a főbb intézményeket foglaljuk össze:

- Hivatalok:
 - Polgármesteri Hivatal (Árpád tér 1.)
 - Okmányiroda (Árpád tér 1.)
 - Cigány Kisebbségi Önkormányzat (Móczár Andor tér 5.)
- Oktatási intézmények:
 - Deák Ferenc Gimnázium, Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola (Deák F. u. 59.)
 - Széchenyi István Általános Iskola, Óvoda és Zeneiskola (Köztársaság tér 15.)
 - Kossuth úti Óvoda (Kossuth utca 16.)
 - Lehel úti Óvoda (Lehel u.)
 - Gyóni úti Óvoda (Gyóni u. 4.)
 - Bölcsőde (Kisfaludy u. 32.)
- Egészségügy, szociális ellátás:
 - Fogászati rendelő (Móczár Andor tér 5.)
 - Háziorvosi rendelő (Katona J. út 16., Móczár Andor tér 7/a., Kisfaludy u. 11., Széchenyi u. 30.)
 - Gyermekorvosi rendelő (Lehel u. 28.)
 - Gondozási Központ (Kisfaludy u. 34.)
 - Idősek Otthona (Kisfaludy u. 34.)
 - Családsegítő Központ (Móczár Andor tér 7.)
 - Gyógyszertár (Posta köz 1., Rákóczi út 9.)
- Kereskedelmi egységek (teljesség nélkül!)
 - Balu táp-takarmány (Jákó u. 32.)
 - Bici-ker (Kossuth út 2.)

- Dog-shop állateledel (Posta köz 12.)
- Ficánka bababolt (Posta köz 7.)
- Furfang kínai üzlet (Kossuth u. 1.)
- Hobbis állateledel (Szentandrás u. 31.)
- Hol-mi használt ruházati bolt (Árpád tér 1.)
- Kanyar ABC (Ady E. u. 1., Rákóczi u. 44.)
- Koktél divatáru (Rákóczi u. 16.)
- Mayo Chix női divatáru (Posta köz 3.)
- Maxi Coop (Kossuth u. 1.)
- N-ker (Deák F. u. 7.)
- Vas – Műszaki - Barkács Bolt (Széchenyi I. u. 2.)
- Vöröskakas ABC (Szentandrás u. 89.)

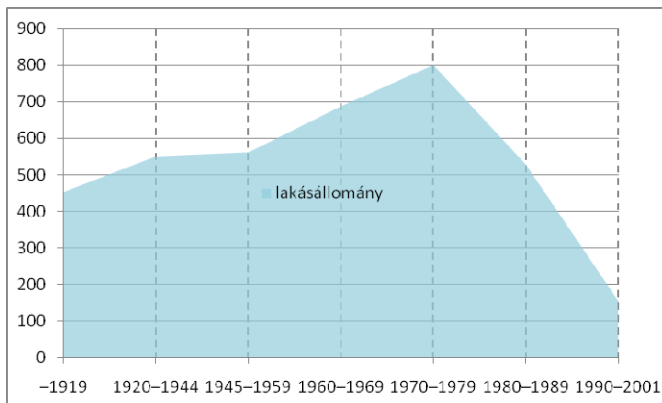
d) Szabadidő eltöltés, rekreáció területi feltételei

A településen a szabadidő aktív eltöltésének feltételei adottak, az alábbiak állnak a városi lakosság rendelkezésére:

- Kultúra:
 - Petőfi Művelődési Ház (Árpád tér 1.)
 - Városi Könyvtár (Köztársaság tér 1.)
 - Jászvidéki újság (Árpád tér 1.)
- Egyházi épületek:
 - Római Katolikus Plébánia (Köztársaság tér 14.)
- Sportlétesítmények
 - Strand és Termálfürdő (Örsi u. 8.)

A változtatási szándékok nem veszélyeztetik a meglévő rekreációs területek hasznosíthatóságát, sőt az üdülőtérületek bővítési szándékával nagyobb terület is biztosított. Korábban a megyei területrendezési tervből átvett, de nem reális mértékben kijelölt erdőterületek csökkentése nem befolyásolja hátrányosan a városlakókat, hiszen a jelenlegi terv is tartalmaz erdőterület-fejlesztést, illetve zöldterület növelést.

e) A népesség életminősége, egészségi állapota, szociális helyzete

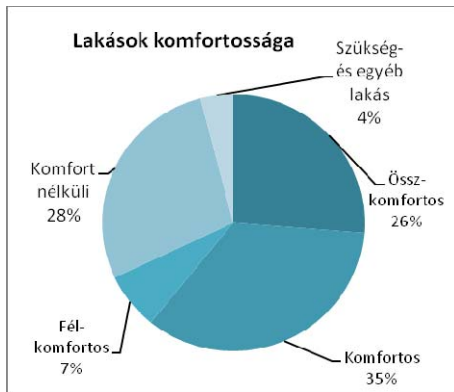
A melléklet ábra a lakásállomány építési év szerinti csoportosítását mutatja KSH adatok alapján. Ahogyan az ábráról leolvasható, a lakásépítés az 1920-as évektől folyamatosan nőtt, a vizsgált időszak maximumát az 1970-es években építették (az állomány több mint 1/5-e). A '80-as évektől fogva egyre erőteljesebben esett vissza a lakásépítés és jelenleg sem lehet „lakásépítési hullámról” beszélni. A jelenlegi gazdasági trendeket figyelembe véve (hitelhez jutás nehézségei, „szocpol” megszűnése) nem várható jelentősebb változás.

A városban épült lakások alapterület szerinti csoportosítását mutatja az ábra KSH adatok alapján. A településen megmutatkozik a városiasodás, az átlagos lakás alapterület 68 m^2 , míg a megyei városok átlagában 75 m^2 , a községek átlagában 76 m^2 .

A településen a lakásállomány 1/3-a 60 és 80 m^2 közötti, de jelentős a 80 és 100 m^2 közötti lakás is. A 100 m^2 feletti lakások száma 10% alatti, ami a növekvő fenntartási költségek miatt nem meglepő.

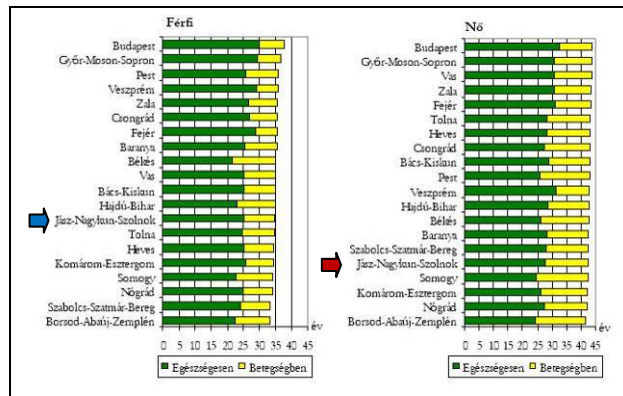
A 40 m^2 alatti lakások száma arányait tekintve alacsony, ugyanakkor nem is jelent megfelelő életteret, különösen a 30 m^2 alatti terület. (A megyei városok átlagban 2%-kal alacsonyabb az ilyen kis lakások aránya.)

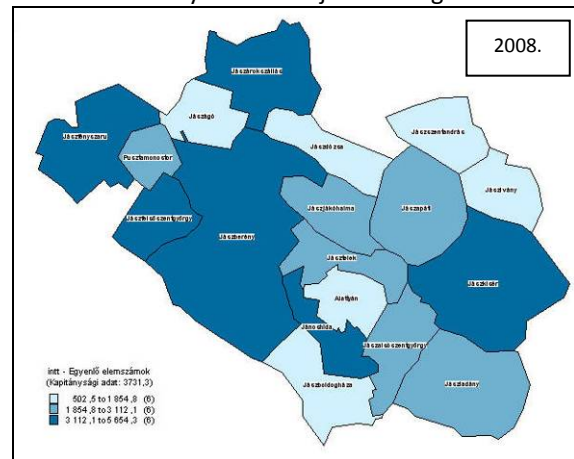
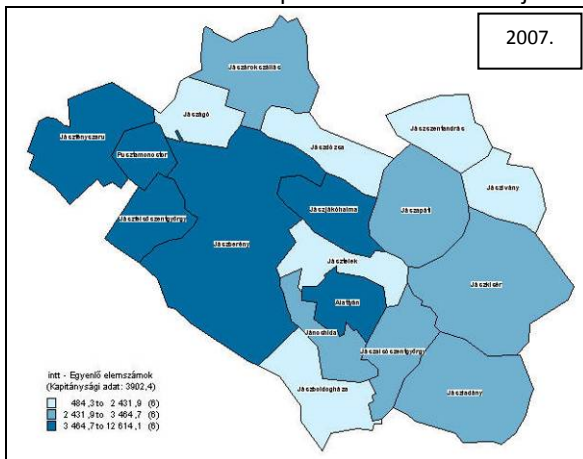
A város lakásállományának komfortosságát mutatja az ábra 2001. évi KSH adatok alapján. Látható, hogy a lakásállomány több mint fele legalább komfortos, azonban a megyei városok átlagától 10%-kal elmarad, ami elég jelentős különbség. Az adatok szerint nem elhanyagolható mértékű a komfort nélküli lakások száma, azonban az adatszolgáltatás óta eltelt időben valószínűleg számos épület felújítására és komfortfokozatának emelésére került sor. A szükség- és egyéb lakások helyzete már problémásabb, azonban mindig lesznek olyan szegényebb, idősebb, vagy lecsúszott rétegek, akik önerőből képtelenek lakóhelyük karbantartására, felújítására; a cél az életveszély elhárítása, szükség esetén az önkormányzati források függvényében beavatkozás.

A mellékelt ábra megyei bontásban ábrázolja a 35 éves korra vonatkozó teljes és egészséges, illetve betegségben várható élettartamot (Forrás: KSH, 2005.). Jász-Nagykun-Szolnok Megye nincs túl „előkelő” helyen a várható élettartam tekintetében, a férfiak a „listán” a 13. helyen vannak, míg a nők 16. helyen, de a férfiak várható élettartama 70 év, míg a nőké 77 év. A statisztikák szerint a férfiak várhatóan 50 éves korukig egészségesek, utána betegségekkel együtt élnek, míg a nők esetében általánosságban 59 éves kor körül jelennek meg az egészségügyi problémák.

f) A lakosok biztonságérzete, veszélyeztetettsége

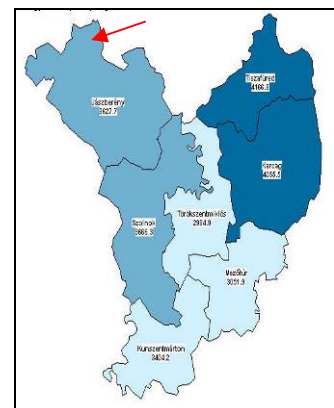
Az alábbi tematikus térképek a 100.000 lakosra jutó ismert bűncselekményeket mutatják a térségben.

A fenti ábrákról leolvasható, hogy Jászárokszállás városban a vizsgált időszakban (2007–2008) nőtt az ismert bűncselekmények száma, a 2007. évi 242 bűncselekménnyel szemben 2008-ban 257 büntett vált ismerté.

A megye regisztrált bűncselekményeit tekintve a Jászberényi kistérség (így Jászárokszállás is) a középső kategóriába tartozik a szolnoki kistérséggel együtt. Több bűncselekményt követnek el a Karcagi és Tiszafüredi kistérségben, míg kevesebbet a Kunszentmártoni, Mezőtúri és Törökszentmiklósi kistérségben.

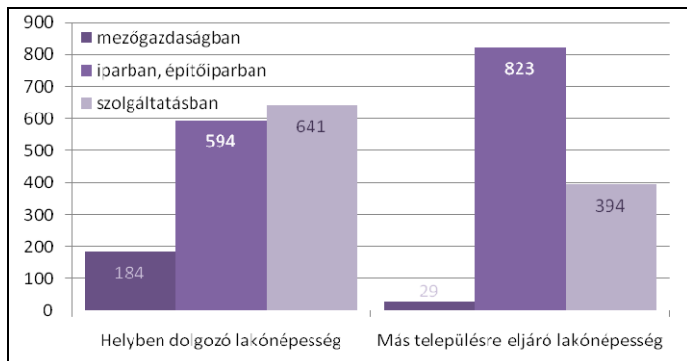
A városban a rendőrségen túl polgárőrség is szolgálja a település védelmét (Székhely: Árpád tér 1.).

g) A gazdaság szerkezete, versenyképesség, eltartó képesség

A város inkább ipari jellegű településnek mondható, habár a külterületi földjei jó minőségűek (a szántók átlagos aranykorona értéke 22,62).

A településen kialakított ~56 ha területű Ipari Park 2002. óta viseli címét, nagyrészt kiépített infrastruktúrával.

A mellékelt ábra a helyben, illetve más településre eljáró dolgozók ágazatonkénti foglalkoztatottságát mutatják be. Látható, hogy az ipar, illetve építőipar biztosítja összességében a városban élők legnagyobb mértékű foglalkoztatottságát (53,2%), ugyanakkor a helyben foglalkoztatottak között a szolgáltatási szektor az uralkodó (45,2%). A helyben munkát találók között még jelentős a mezőgazdaságban dolgozók aránya, közel 13%, az eljárók közt ez az arány már csak 2,3%.

A településen vannak még tartalékok iparterület fejlesztésére, így esetleges befektetők számára tud területet biztosítani a város. A jó minőségű termőföldek, illetve védett természeti területek az iparterület fejlesztésre kijelölt területek közül kikerültek. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek fenntartásának, további művelésének elméletileg nincs akadálya.

A városban rendelkezésre álló intézményi és műszaki infrastruktúra, valamint az egyre képzettebb lakosság biztosítja hosszabb távon a versenyképességet. A területen az egyre nagyobb hagyományokkal rendelkező iparosodás ellenére nincs határértéket meghaladó környezeti kibocsátás. Mivel jelentős mértékű védelmi célú fásítás tervezett, így a terület eltartó képessége várhatóan hosszú távon sem sérül.